

Hyvinvointiteknologia ja sähköiset palvelut

Ikääntyvien osallisuuden edistäminen

Jonna Luhtaniemi

Mitä on hyvinvointiteknologia?

- ▶ Määritelmä: kaikki sellainen tekniikka, joka helpottaa arkielämän sujumista, lisää hyvinvointia ja tuottaa lisäarvoa asiakkaalle.
- ▶ Hyvinvointiteknologiasta puhuttaessa käytetään useita termejä (alla esimerkkejä):
  - ▶ Terveysteknologia
  - ▶ Gerontoteknologia
    - ▶ Ongelmia ehkäisevä rooli
    - ▶ Vahvuuksia korostava ja hyödyntävä rooli
    - ▶ Heikkeneviä kykyjä kompensoiva rooli.
    - ▶ Hoitotyötä tukeva rooli.
    - ▶ Tutkimusta edistävä rooli.
  - ▶ Tekniset apuvälineet
- ▶ Miksi?
  - ▶ Teknologian avulla voidaan mahdollistaa uusia/ erilaisia toimintatapoja kansalaisille, heidän läheisilleen että ammattilaisille.
  - ▶ Toiminnan tehostaminen näkökulma: itsepalvelun ja automaation avulla pystytään esimerkiksi nopeuttamaan tiettyjä tehtäviä, organisoimaan toimintaa uudella tavalla.
  - ▶ Kansalaisten terveyden ylläpitäminen, yksiköllisyys, riippumattomuus /elämänhallinta, osallisuuden ja liikkumisen edistäminen → vastuu itsestä.
  - ▶ Turvallisuus näkökulma, esimerkiksi virtuaalihoito.
  - ▶ Sosiaalisen kanssakäymisen ja osallisuuden mahdollistaja.

Millaista hyvinvointiteknologiaa on käytössä?

(mm. palveluasumisen yksiköissä, vanhusten hoitolaitoksissa ja kotihoidossa)

Hyvinvointirannekkeet	GPS-paikantimet	Turvapuhelimet	Lääkeannostelijat
Hoivarobotit	Liiketunnistimet	Mobiililaitteet	Videoyhteys
Elektroniset avaimet	Kulunvalvonta	Sähköinen asiointi	Turva- ja palohälyttimet
Älypatjat	Älylattiat	Puhuvat muistuttajat	Etäohjattavat kodinkoneet, ruoka-automaatit

Video hoivarobotista: <https://areena.yle.fi/1-3077794>

Lähde: Eskola-Salin 2016

Hoitotyö tarvitsee ihmisiä -mitä teknologia ei voi korvata?

- ▶ Muutama esimerkki:
  - ▶ Dialogia, ihmisen aitoa läsnäoloa
  - ▶ Asiayhteyteen vaadittavaa ymmärrystä
  - ▶ Ihmisten kykyä tilannetajuun
  - ▶ Sensitiivisyyttä (herkkyys, hienotunteisuus)
- ▶ Eettinen näkökulma <--> teknologia
  - ▶ läkkäiden kohdalla esiintyvät arvo-ristiriidat, kuten turvallisuuden lisääntyminen voi aiheuttaa yksinäisyyden lisääntymistä kun ihmiskontaktit vähenevät.

Teknologia hoitajan näkökulmasta

- ▶ Edellyttää uusien toimintatapojen omaksumista
  - ▶ Esimerkiksi työtapojen, prosessien ja rakenteiden uudistamista, tehtävien muuttamista sekä oman osaamisen päivittämistä.
- ▶ Tärkeää, että jokainen tietää mihin tarpeisiin teknologialla vastataan.
- ▶ Henkilökunnan motivaatio vaikuttaa onnistumiseen.
- ▶ Keskeistä hyvä suunnittelu ja opastus ennen käyttöönottoa.
- ▶ Helppokäyttöisyys aina plussaa!

- ▶ Huomioitavia asioita:
  - ▶ läkkäiden oma näkemys teknologiasta (voi herättää ahdistusta/ pelkoa, innostusta).
  - ▶ läkkään toimintakyky/ valmiudet (esim. muistisairas → ei välttämättä kykyä oppia).

Sähköiset palvelut

- ▶ Mahdollistaa kansalaiselle asioida sähköisesti ja tuottaa tietoja omaan ja ammattilaisten käyttöön.
- ▶ Sähköisillä palveluilla tavoitellaan, että sähköiset palvelut ja palveluiden laatu- ja saatavuustiedot ovat kansalaisten saatavilla.
- ▶ Sähköiset palvelut auttavat kansalaisia mm. elämänhallinnassa, terveysongelmien ennaltaehkäisyssä ja hoidossa, palvelutarpeen itsearvioinnissa ja itsenäisessä selviytymisessä.
- ▶ Esittelyvideo Parasta Palvelua (palvelusetelijärjestelmä):
<https://www.youtube.com/watch?v=6Qhc5t9vYsE&>

Ryhmätehtävä

- ▶ Muodostakaa 4-5 hengen ryhmät
- ▶ Perehtykää millaisia sähköisiä sosiaali- ja terveystalveluja on käytössä eri toimijoilla.
- ▶ Alla toimijat, jotka jaetaan yksi/ryhmä.
  - ▶ Jaettavat toimijat
    - ▶ Kymsote
    - ▶ Helsinki
    - ▶ Turku
    - ▶ Tampere
    - ▶ Oulu
    - ▶ Kuopio
- ▶ Jokainen ryhmä esittelee oman toimijansa muulle ryhmälle ja kertoo millaisia sähköisiä palveluja ks. toimijalla on käytössä.